

Referat møte i Verdensarvrådet 01.10.2014

Tid 0900-1100

Sted: Tynset

Til stede

Rådsmedlemmer: Ragnhild Aashaug, Hans Vintervold, Bjarne Granli (med fullmakt fra Lars Erik Hyllvang) Elisabeth Paulsen, Aasa Gjestvang, Sverre Fjellheim

Observatører:

Magnus Borgos, Odd Sletten, Petter Koren, Eivind Moen, Roy Åge Håpnæs

Referent: Erlend Gjelsvik

Saker:

01/14: Innkalling, sakliste, referat

Merknader:

Eventuelt var ikke ført på i innkalling til møte.

Riksantikvaren v/Petter Koren kommenterte at ordet «forvaltningsplan» ikke var nevnt i referatet.

02/14: Opprettelse av faggruppe for verdensarvarbeidet. Oppgaver til faggruppa

I referatet fra møtet 3. oktober ble det skissert en prosess som skulle gjøres i kommunene. Hensikten er å forankre forståelsen for hva verdensarv er for noe og hva vi vil videre med statusen. Som hjelpespørsmål ble følgende listet opp:

- Hva vil vi med verdensarvstatusen?
- Hvor bredt anlagt skal verdensarvarbeidet være?
- Hvor mange bein skal det stå på?
- Hvor mange og hvilke overlappende/felles prosjekter finnes?
- Hva er særegent for akkurat denne satsinga?

For at prosessen skal komme godt i gang, bør det etableres ei faggruppe som kan spesifisere en prosessbeskrivelse for kommunene. Faggruppa skal ledes av verdensarvkoordinator og vil ha flere arbeidsoppgaver foruten det som er beskrevet ovenfor.

Faggruppa vil ordinært møtes én måned i forkant av møter i verdensarvrådet. I særlig spesielle sammenhenger, som i arbeidet med handlingsprogram for regional plan, bør gruppa møtes oftere. Faggruppas sammensetning vil evalueres så snart handlingsprogrammet for regional plan er utarbeidet.

Faggruppas videre mandat er å lage en oversikt over interessenter (stakeholders) i verdensarven Røros bergstad og Circumferensen. Oversikten bør deles opp i tre nivåer som gjenspeiler forvaltningsnivåene, og inneholde en oversikt over private interessenter. Oversikten bør si noe om de ulike interessentenes virkeområder, virkemidler og kompetanse.

Videre skal faggruppa arbeide med en oversikt over verdensarvverdiene og vise hvordan kulturarvsverdiene og naturverdiene henger sammen i Circumferensområdet. Utgangspunktet for dette arbeidet er de fremragende universelle verdiene slik det er beskrevet i innskrivingsdokumentet fra 2010 og i regional plan. Oversikten bør også inneholde vurderinger av hvilke verdier vi har jobbet mest med, og hvilke verdier vi har jobbet minst med. Til slutt skal faggruppa gå igjennom pågående prosjekter/programmer som omhandler kulturarvs- og naturverdiene for å se hvordan de overlapper hverandre.

Faggruppa skal også utrede og evaluere de prosjektene/aktivitetene som kommunene spiller inn til HP i regional plan. Så langt det lar seg gjøre skal faggruppa lage kostnadsoverslag for hvert enkelt prosjekt og gi en anbefaling på hvordan prosjektet skal gjennomføres.

Faggruppa skal legge fram arbeidet for verdensarvrådet på første møte over nyttår. Verdensarvkoordinator leder faggruppa. Dette arbeidet peker tilbake på punkt 1 i referatet fra 3. september.

Forslag til faggruppe:

Kommunene – 5 representanter
Fylkeskommunene 2 representanter
Museene 2 representanter
Destinasjon Røros 1 representant
Sametinget 1 representant
Naturforvaltninga 1 representant
Verdensarvkoordinator

Innstilling

Verdensarvrådet oppretter ei faggruppe bestående av:

*Kommunene – 5 representanter
Fylkeskommunene 2 representanter
Museene 2 representanter
Destinasjon Røros 1 representant
Sametinget 1 representant
Naturforvaltninga 1 representant
Verdensarvkoordinator*

Faggruppa får mandat som beskrevet ovenfor. Medlemmene av faggruppa skal så langt det lar seg gjøre, stille i avtalte møter iht møteplan, og bidra med egen arbeidsinnsats inn i arbeidet med verdensarvverdiene.

Diskusjon

Størrelsen på faggruppa ble diskutert og dette ledet ut i to forslag:

- 1) Faggruppa skal bestå av 3 representanter fra kommunene, 2 representanter fra fylkeskommunene, 1 fra museet. Destinasjon Røros, Sametinget, naturforvaltninga og Riksantikvaren skal alle ha 1 representant som observatør. Forslaget ble fremmet av Aasa Gjestvang.

- 2) Faggruppa skal bestå av alle representantene nevnt i innstillinga pluss Riksantikvaren. I tillegg opprettholdes den administrative faggruppa som er etablert i kommunene.

Mandatet til gruppa er beskrevet i saksframstillinga, men dette bør presiseres av faggruppa selv. Viktige arbeidsområder vil være handlingsprogram regional plan, prosessarbeid i kommunene, forvaltningsplan for verdensarven m.m.

I tillegg ble det argumentert for at en burde arrangere en årlig fagsamling for faggruppa. Det ble tatt til etterretning.

Arbeid med forvaltningsplan for verdensarvområdet skal også legges til faggruppa.

Vedtak:

Forslag 2) ble vedtatt.

Mandatet er som beskrevet, men med de tillegg som kom ut av diskusjonen.

Sak 03/14

I møte 3. september la verdensarvkoordinator fram et forslag til arbeidsprosess for utarbeidelse av handlingsprogram til regional plan. Verdensarvrådet rakk ikke å diskutere forslaget. Forslaget ble derfor lagt fram på nytt i dette møtet. Rådet skulle komme fram til hvilke tidsfrister som skal gjelde.

Innstilling

Forslag til prosess med handlingsprogram for regional plan

- 1. Kommunene/fylkeskommunene/museene/andre parter kommer med forslag/prosjekter til handlingsprogram. Disse sendes verdensarvkoordinator innen dd.mm.*
- 2. Faggruppe trer sammen den dd.mm og vurderer forslagene ut i fra prosjektenes virkning på og forhold til verdensarvverdiene. Faggruppa vurderer også det nødvendige utredningsbehovet/kunnskapsgrunnlaget i de enkelte prosjektene, samt hvem som skal gjøre det. Kostnadsoverslag og finansieringsplan skisseres. Koordinator er leder for faggruppa.*
- 3. Faggruppa innstiller til verdensarvrådet som behandler saken dd.mm.*
- 4. Nødvendig kunnskapsgrunnlag og utredninger gjøres i perioden dd.mm – dd.mm. Dette arbeidet finansieres dels over verdensarvkoordinators budsjett.*
- 5. Faggruppe trer sammen igjen den dd.mm. og vurderer forslagene på nytt. Faggruppa innstiller endelige forslag til verdensarvrådet dd.mm.*
- 6. VAR innstiller for fylkestingene. Innstilling må sendes inn til fylkeskommunene senest dd.mm.*
- 7. Vedtak i fylkestingene dd.mm.*
- 8. Faggruppe samles på nytt og gjør søknadsarbeidet dd.mm (hvem søker midlene til hvilken konto?).*
- 9. Prosjektene startes opp*

Verdensarvrådet vedtar prosessforslaget i henhold til de tidsfrister vedtatt i møtet

Vedtak

Etter diskusjon ble det enighet om å kutte flere punkter i prosessen. Vedtaket ble følgende:

1. *Kommunene kommer med forslag/prosjekter til handlingsprogram. Disse sendes verdensarvkoordinator innen 1. desember 2014.*
2. *Faggruppe trer sammen på nyåret og vurderer forslagene ut i fra prosjektenes virkning på og forhold til verdensarvverdiene. Faggruppa vurderer også det nødvendige utredningsbehovet/kunnskapsgrunnlaget i de enkelte prosjektene, samt hvem som skal gjøre det. Utredninger, befaringer og kostnadsoverslag gjøres fram til neste møte (dato ikke satt). Koordinator er leder for faggruppa.*
3. *Faggruppe trer sammen igjen (dato ikke satt) og vurderer forslagene på nytt. Faggruppa innstiller endelige forslag til verdensarvrådet (dato ikke satt).*

Det vil bli utarbeidet en møteplan som er i henhold til tidsfrister for behandling av handlingsprogrammet i respektive fylkesting.

Sak 04/14 - Verdensarvsenter

Tidligere på 2000-tallet har det blitt gjort to utredninger om eventuelt verdensarvsenter på Røros. Det er også laget en NIKU-rapport om hva et slikt senter kan være. Departementet jobber dessuten med en autorisasjonsordning for verdensarvsenterordningen. Til slutt er det en av strategiene i Stortingsmelding 35: Framtid med fotfeste, å etablere slike sentra på norske verdensarvsteder. Pr i dag har Alta, Vega og Vestnorsk Fjordlandskap fått midler til etablering av verdensarvsenter. Under et besøk i Geiranger, 10. september bevilget klima- og miljøvernministeren ytterligere 4 millioner til opprettelsen av et slikt senter.

I og med at det er en av strategiene i Stortingsmelding nr 35 å etablere slike sentre på verdensarvstedene, så bør også Røros bergstad og Circumferensen starte arbeidet med å finne ut hvilken funksjon et senter skal ha for oss. Viktige stikkord vil være innhold, formidling, organisering og finansiering

Det bør gjøres et forarbeid fra faggruppa om hva som er status quo med verdensarvsenterdiskusjonen. Faggruppa henter inn synspunkter fra kommunene i sakens anledning, og legger fram forslag for verdensarvrådet.

Innstilling

Verdensarvrådet gir faggruppa mandat til å undersøke hva et verdensarvsenter kan være for vårt verdensarvområde. Synspunkter skal hentes inn fra kommunene. Faggruppa undersøker hvordan arbeidet har foregått på de aktuelle verdensarvstedene og skal forsøke å få innsyn i hva som ligger i autorisasjonsordningen.

Vedtak

Innstilling vedtatt.

Sak 05/14: eventuelt

1. Magnus Borgos erstatter Erlend som verdensarvkoordinator mens Erlend er i pappapermisjon.

2. Valg av leder for verdensarvrådet. Ragnhild orienterte om at dette hadde glippet ut av saksdokumentene til dette møtet. Sak blir lagt fram til neste møte i verdensarvrådet, der ordlyd vil være at sittende leder sitter fram til kommunevalget 2015. Etter dette blir det ordinært valg.